

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอรื้อกรณีผลบังคับของอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความใน
กฎกระทรวงที่ถูกยกเลิกไปแล้ว และการดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการ
พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี
ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ วท ๐๔๐๔/๑๓๑๔ ลงวันที่
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า

๑. ตามที่ได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต
และการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู
พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้ดำเนินการยกร่างระเบียบที่ออกตามความใน
กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวแล้วจำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างระเบียบคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อ
สันติ และร่างระเบียบเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ แต่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ทันภายในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ

๒. โดยที่ข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการ
ดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ.
๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้ซึ่งวัสดุพลอยได้ หรือ
พลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีตามข้อ ๕ และผู้ขออนุญาตนำหรือส่งออกนอก
ราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งวัสดุพลอยได้ตามข้อ ๖ ต้องระบุผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีมาพร้อมคำขออนุญาตนั้นด้วย เนื่องจากกฎกระทรวงฉบับ
ดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้วในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แต่สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติไม่
สามารถดำเนินการสอบและขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศ
คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทาง
รังสี ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ อัน
เป็นกฎหมายซึ่งกำหนดมาตรฐานที่เป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของคุณสมบัติและการรับรองบุคลากร
ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้วัสดุกัมมันตรังสีและหรือพลังงานปรมาณูจาก
เครื่องกำเนิดรังสีได้ทันทั้งหมด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกรยื่นคำขออนุญาตและการพิจารณาออก
ใบอนุญาตให้แก่ผู้ขออนุญาตดำเนินการตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจึงขอหารือในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

๑. ตามที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒ “ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๖” นั้น กรณีที่อนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่สามารถดำเนินการยกเว้นให้แล้วเสร็จทันภายในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จะสามารถนำอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ เฉพาะในเรื่องที่ไม่ขัดกับกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับแทนไปพลางก่อนได้หรือไม่ และหากสามารถกระทำได้อาจดำเนินการอย่างไรบ้าง

๒. หากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะอนุโลมให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามใบอนุญาตเดิม สามารถปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้รับการรับรองเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ และกำหนดรายละเอียดอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยออกเป็นประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติอีกฉบับ อันเป็นอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือออกเป็นระเบียบวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ตามข้อ ๘ (๘) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จะสามารถกระทำได้หรือไม่ อย่างไร

๓. หากไม่สามารถกระทำตาม ๒. ได้ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะมีวิธีดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องนี้อย่างไรต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการยื่นคำขอใบอนุญาต และไม่ขัดกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ โดยมีผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรตอบข้อหารือเป็นสองประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่จะนำอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับไปพลางก่อนเฉพาะในเรื่องที่ไม่ขัดกับกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถกระทำได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประเด็นนี้ควรพิจารณาเบื้องต้นก่อนว่าบรรดาอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่ ซึ่งตามหลักกฎหมายทั่วไป เมื่อกฎหมายแม่บทฉบับใดได้ถูกยกเลิกเสียทั้งฉบับและสิ้นผลใช้บังคับไปโดยกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังแล้ว ย่อมมีผลทำให้อนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บทที่ถูกยกเลิกนั้นสิ้นผลการใช้

บังคับตามไปด้วย เว้นแต่ในบางกรณีซึ่งกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังจะมีบทบัญญัติแสดงให้เห็นว่าเป็นเพียงการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายแม่บทที่ถูกยกเลิกเพื่อให้เหมาะสมหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยยังคงมีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่และวิธีการดำเนินการอันเป็นสาระสำคัญตรงกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาเทียบเคียงเป็นรายกรณีไป สำหรับกรณีที่ยกเลิกกฎหมายแม่บททั้งฉบับโดยมีกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังใช้บังคับแทนที่ ก็จะมีการบัญญัติบทเฉพาะกาลไว้ในกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังรองรับให้อนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมายแม่บทที่ถูกยกเลิกและสิ้นผลใช้บังคับไปแล้ว ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังจนกว่าจะได้มีอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะไปได้โดยต่อเนื่อง และเพื่อให้ผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวได้มีระยะเวลาในการเตรียมการออกอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองมาเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังได้

สำหรับประเด็นที่หารือมานี้ การที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ยกเลิกกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับไว้เฉพาะใบอนุญาตและคำขอรับใบอนุญาตเท่านั้น กล่าวคือ ข้อ ๕๓^๑ ให้บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตสำหรับใบอนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้พลังงานปรมาณูจากเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปอีกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ และข้อ ๕๔^๒ ให้คำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่า พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมายว่า พ.ศ. ๒๕๔๖ ไว้แต่อย่างใด อีกทั้งข้อ ๑^๓ แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้กฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป อันเป็นการให้ระยะเวลาพอสมควรแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายว่า พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่จะเตรียมการออกอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองไว้แล้ว เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวประกอบกันแล้ว เห็นได้ชัดเจนว่า กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้ประสงค์ให้

^๑ ข้อ ๕๓ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ใบอนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้พลังงานปรมาณูจากเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปอีกห้าปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

^๒ ข้อ ๕๔ คำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่า พ.ศ. ๒๕๕๐

^๓ ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มีการรองรับอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น จึงเห็นว่าบรรดาอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ถูกยกเลิกและไม่มีผลใช้บังคับแล้วโดยผลของกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ การที่จะนำอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับไปพลางก่อนเฉพาะในเรื่องที่ไม่ขัดกับกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่สามารถกระทำได้

ประเด็นที่สอง สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะอนุโลมให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามใบอนุญาตเดิม สามารถปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้รับการรับรองเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้หรือไม่ และกำหนดรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการออกเป็นประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติอีกฉบับหนึ่ง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ หรือออกเป็นระเบียบวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดตามข้อ ๘ (๘) แห่งกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาตและการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ อย่างไร

ในประเด็นนี้ผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปได้ว่า โดยที่ข้อ ๗^๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออก

^๔ ข้อ ๗ ผู้ยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี สถานที่จัดเก็บและสถานปฏิบัติการเกี่ยวกับรังสี เครื่องมือตรวจวัดรังสีและเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสีซึ่งอาจมีแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน หรือเพื่อคุ้มครองอนามัยของบุคคล และต้องจัดให้มีหลักประกันที่มีผลคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานและบุคคลอื่นที่อาจได้รับผลกระทบทางรังสีตามระยะเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต พร้อมทั้งต้องเสนอมาตรการและวิธีการดังต่อไปนี้มาพร้อมคำขออนุญาตด้วย

(๑) มาตรการจัดเก็บวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้ วัสดุต้นกำลัง หรือเครื่องกำเนิดรังสีที่ขออนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้

(๒) มาตรการในการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี

(๓) มาตรการป้องกันอันตรายจากรังสี ระบบประกันคุณภาพการใช้รังสีและเครื่องกำเนิดรังสี และแผนปฏิบัติการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายรังสีในภาวะไม่ปกติหรือกรณีฉุกเฉินอื่น

(๔) มาตรการจัดการและวิธีการในการส่งคืนกากกัมมันตรังสี

(๕) มาตรการขนส่งวัสดุกัมมันตรังสีและกากกัมมันตรังสี

คุณสมบัติและจำนวนของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี สถานที่จัดเก็บหรือสถานปฏิบัติการเกี่ยวกับรังสี ลักษณะ ชนิด หรือประเภทของเครื่องมือตรวจวัดรังสีและเครื่องใช้อันจำเป็น

ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ พลังงานปรมาณู วัสดุพลอยได้ วัสดุต้นกำลัง เครื่องกำเนิดรังสี หรือเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี และกำหนดให้คุณสมบัติและจำนวนของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีเป็นไปตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติได้อาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการออกตามความกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี (radiation safety officer) และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (qualified expert) รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีไว้ และกำหนดให้ต้องได้รับการรับรองจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ซึ่งก่อนที่บุคคลใดจะได้รับการรับรองและแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี บุคคลผู้นั้นจะต้องผ่านการทดสอบเพื่อให้ทราบว่ามีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือระเบียนการป้องกันอันตรายจากรังสี ระเบียนการปฏิบัติงานในภาวะปกติ และระเบียนการจัดการในภาวะไม่ปกติ สำหรับแต่ละงานเฉพาะอย่าง^๔

ต่อมาคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติได้ออกประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙^๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบ

เพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสี หลักประกัน มาตรการและวิธีการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๔ เอกสาร พ.ป.ส. ๑๑ คุณสมบัติและจำนวนของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการออกตามความกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖)

^๖ มาตรา ๙ นอกจากอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่โดยทั่วไปดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบาย ก่อให้เกิด ส่งเสริมและควบคุม

ก. การวิจัย การทดลอง การตรวจ การสำรวจและการรวบรวมสถิติเกี่ยวกับแหล่งที่จะได้มาซึ่งวัสดุต้นกำลัง

ข. การจัดหาวัสดุต้นกำลัง

ค. การผลิตและใช้วัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้และพลังงานปรมาณู

ง. การวิจัยอันเกี่ยวกับพลังงานปรมาณู

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในเรื่องการกำหนดวัสดุนิวเคลียร์พิเศษและวัสดุต้นกำลัง

กับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ และมติ คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๙ กำหนดมาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี เช่น กำหนดระดับของ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง กำหนดคุณสมบัติ ความรับผิดชอบ และสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีในแต่ละระดับซึ่งจะต้องผ่านการวัดผลไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ตามประกาศของ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ รวมทั้งกำหนดวิธีการรับรองและขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี สำหรับการรับรองนั้นให้ใช้วิธีการสอบ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบให้เป็นไปตาม ประกาศของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ^๓ ซึ่งขณะนี่ยังมิได้มีการรับรองและขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ กับประกาศ คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว จะเห็นได้ว่า ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้จำแนกความรับผิดชอบและสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีไว้เป็นระดับชั้น แตกต่างจากประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดไว้ในภาพรวม รวมทั้งได้กำหนด คุณสมบัติและมาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีไว้สูงกว่าประกาศ คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖

กรณีกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น ต่อมาได้ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวงกำหนด เงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการอนุญาตนำเข้าหรือ ส่งออกนอกราชอาณาจักรและนำเข้าหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเครื่องกำเนิดรังสีเอ็กซ์ ยังไม่ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติฯ และสมควร ปรับปรุงเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมาตรการ

(๓) วางระเบียบควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใน ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดมาตรฐานต่าง ๆ อันพึงใช้โดยเฉพาะเกี่ยวกับพลังงานปรมาณู

(๕) ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพลังงานปรมาณู

(๖) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการใด ๆ เพื่อความปลอดภัยจาก พลังงานปรมาณู

^๓ เอกสาร พปส.๐๑-มจร.๐๑ มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี แนบ ท้ายประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทาง รังสี ออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙)

ของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency (IAEA)) ในฐานที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก โดยข้อ ๘^๙ แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตเกี่ยวกับวัสดุพลอยได้หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีตามข้อ ๕^๙ และข้อ ๖^{๑๐} ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี พร้อมทั้งต้องเสนอวิธีการต่างๆ เท่าที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในการขออนุญาตมาพร้อมคำขออนุญาตด้วย เช่น วิธีการจัดเก็บวัสดุพลอยได้ที่ขออนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้ วิธีการในการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี หรือวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนด และวรรคสองของข้อ ๘ กำหนดให้วิธีการที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตต้องเสนอมาพร้อมคำขอนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนด ซึ่งขณะนี้ยังมิได้มีการออกระเบียบคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติที่อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่อย่างใด

ในปัจจุบันได้มีการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุพลอยได้หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีตามข้อ ๕ และข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้กับคำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนและหลังวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ รวมทั้งคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปบ้างแล้ว โดยอาศัยอำนาจตามความใน

๙ ข้อ ๘ ผู้ยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๕ หรือข้อ ๖ ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี สถานที่จัดเก็บและสถานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับรังสี เครื่องมือตรวจวัดรังสีและเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสีซึ่งอาจมีแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อคุ้มครองอนามัยของบุคคล พร้อมทั้งต้องเสนอวิธีการดังต่อไปนี้ เท่าที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในการขออนุญาตแต่ละกรณีมาพร้อมคำขออนุญาตนั้น ๆ ด้วย

- (๑) วิธีการจัดเก็บวัสดุพลอยได้ที่ขออนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้
 - (๒) วิธีการในการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี
 - (๓) วิธีการป้องกันอันตรายจากรังสี ระบบประกันคุณภาพการใช้รังสี เครื่องกำเนิดรังสี และแผนปฏิบัติการกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายรังสีในภาวะไม่ปกติหรือกรณีฉุกเฉินอื่น
 - (๔) วิธีการจัดการและวิธีการในการส่งคืนกากกัมมันตรังสี
 - (๕) วิธีการขนส่งวัสดุกัมมันตรังสีและกากกัมมันตรังสี
 - (๖) วิธีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของวัสดุพลอยได้
 - (๗) วิธีการเมื่อเลิกดำเนินการตามที่ขอรับใบอนุญาต หรือเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุ
 - (๘) วิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด
- วิธีการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๙ ข้อ ๕ ผู้ใดจะผลิต มีไว้ในครอบครอง หรือใช้ซึ่งวัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสี ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน

๑๐ ข้อ ๖ ผู้ใดจะนำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งวัสดุพลอยได้ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน

มาตรา ๑๒^{๑๑} และมาตรา ๑๓^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติฯ ซึ่งการขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุพลอยได้หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีที่ต้องระบุผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามข้อ ๘^{๑๓} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น เมื่อยังไม่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงได้อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามกฎหมายกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปพลางก่อน เนื่องจากมีความจำเป็นเพื่อให้หน่วยงานที่ต้องใช้วัสดุพลอยได้หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีอยู่เป็นประจำ เช่น หน่วยงานของรัฐ โรงพยาบาล หรือสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหนังสือสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ด่วนที่สุด ที่ วท ๐๔๐๔/๑๓๑๔ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ประกอบด้วยข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงเห็นว่าเมื่อประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ มิได้มีบทบัญญัติโดยชัดแจ้งให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ แต่ประกาศทั้งสองฉบับต่างก็กำหนดคุณสมบัติและการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีไว้ด้วยกัน โดยที่ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นการกำหนดมาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ซึ่งเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของคุณสมบัติและ

^{๑๑} มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) ผลิด มีไว้ในครอบครองหรือใช้ซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ พลังงานปรมาณู วัสดุพลอยได้หรือวัสดุต้นกำลังซึ่งพ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี

(๒) กระทำด้วยประการใด ๆ แก้ววัสดุต้นกำลังให้พ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติในทางเคมี

ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

ใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

^{๑๒} มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุพลอยได้หรือวัสดุต้นกำลัง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

ในการอนุญาต คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อประโยชน์ความปลอดภัยไว้ในใบอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ ใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งวัสดุตามใบอนุญาตโดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขในใบอนุญาต ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งวัสดุนั้นแล้วแต่กรณี โดยมีได้รับอนุญาตตามความในมาตรา ๑๓

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

การรับรองบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้วัสดุแก๊สมันตรังสีและพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสี โดยข้อกำหนดขั้นต่ำของคุณสมบัติและการรับรองบุคลากรดังกล่าวมีมาตรฐานที่สูงกว่าคุณสมบัติและการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ถือได้ว่าประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งออกมาในภายหลังมีมาตรฐานที่สูงกว่าและไม่ประสงค์จะให้ใช้ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ บังคับในกรณีเดียวกันต่อไป ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงถูกยกเลิกไปโดยปริยายนับแต่วันที่ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาจึงมีว่า สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะอนุโลมให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีที่ได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ สามารถปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้รับการรับรองเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้หรือไม่ และจะกำหนดรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการออกเป็นประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติฯ หรือออกเป็นระเบียบวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดตามข้อ ๘^{๑๕} (๘) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อข้อ ๕๓^{๑๖} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับว่า บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ดังนั้น ในกรณีผู้รับใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ย่อมสามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้เดิมต่อไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามที่ได้ระบุไว้ในคำขอรับใบอนุญาต และสำหรับคำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับนั้น เมื่อข้อ ๕๔^{๑๗} กำหนดให้คำขอรับใบอนุญาตที่ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ให้ถือเป็นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น รายละเอียดต่างๆ ที่ระบุไว้ในคำขอรับใบอนุญาตดังกล่าวย่อมสามารถใช้ได้ตามกฎกระทรวงฯ

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๑๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๗} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมถึงเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีที่ได้รับไว้ในคำขอรับใบอนุญาตด้วย

โดยที่การกำหนดคุณสมบัติและจำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีเป็นเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย และกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้มีบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีที่เคยได้รับการรับรองไว้ ประกอบกับความในข้อ ๔๘^{๙๔} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือในกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติด้วย ผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๐ และผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับอนุญาตตามคำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ จึงต้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีที่เคยได้รับการรับรองไว้มาขึ้นขอรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนั้น ในระหว่างดำเนินการตามประกาศดังกล่าว เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามใบอนุญาตเดิมและตามคำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ที่ได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

กรณีผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุพลอยได้หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสีนับแต่วันที่กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ จะสามารถระบุเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามข้อ ๔^{๙๕} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ สิ้นผลใช้บังคับไปแล้ว คุณสมบัติและการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีจึงต้องเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกับกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่มีบทเฉพาะกาลรองรับบรรดาเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีที่เคยได้รับการรับรองไว้ให้สามารถเป็น

^{๙๔} ข้อ ๔๘ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือในกฎกระทรวงฯ หรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปฏิบัติหรือปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือไม่ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งพักใช้ใบอนุญาตจนกว่าจะปฏิบัติหรือปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

^{๙๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

ผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ ดังนั้น การที่ผู้ยื่นคำขออนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตจะระบุเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีซึ่งได้รับการรับรองตามประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง ข้อกำหนดและมาตรการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสีตามข้อ ๘^{๒๐} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมไม่อาจกระทำได้

สำหรับประเด็นที่ว่า สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติจะกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี โดยการออกเป็นประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติอีกฉบับหนึ่ง ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙^{๒๑} แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติฯ หรือออกเป็นระเบียบวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดตามข้อ ๘ (๘) แห่งกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข วิธีการขอรับใบอนุญาต และการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ วัสดุต้นกำลัง วัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณู พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นว่า กรณีของประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น แม้จะมีเนื้อหาครอบคลุมมาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ซึ่งเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของคุณสมบัติและการรับรองบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้วัสดุกัมมันตรังสีและพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสี แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๓^{๒๒} แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่ได้มีการบัญญัติบทนิยามคำว่า “พลังงานปรมาณู” หมายความว่า “พลังงานไม่ว่าในลักษณะใดซึ่งเกิดจากการปลดปล่อยออกมาในเมื่อมีการแยก รวม หรือแปลงนิวเคลียสของปรมาณู หรือพลังงานจากรังสีเอ็กซ์” และคำว่า “วัสดุพลอยได้” หมายความว่า “วัสดุกัมมันตรังสีทุกชนิดนอกจากวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ ซึ่งเกิดจากการผลิตหรือการใช้วัสดุนิวเคลียร์หรือวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ” ประกอบกับมาตรา ๙^{๒๓} (๔) ที่ให้อำนาจคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ อันพึงใช้โดยเฉพาะเกี่ยวกับพลังงานปรมาณูแล้ว เห็นได้ว่า ประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ เฉพาะในส่วนข้อกำหนด

^{๒๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๒๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๒๒} มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พลังงานปรมาณู” หมายความว่า พลังงานไม่ว่าในลักษณะใดซึ่งเกิดจากการปลดปล่อยออกมาในเมื่อมีการแยก รวม หรือแปลงนิวเคลียสของปรมาณู หรือพลังงานจากรังสีเอ็กซ์

ฯลฯ

ฯลฯ

“วัสดุพลอยได้” หมายความว่า วัสดุกัมมันตรังสีทุกชนิดนอกจากวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ ซึ่งเกิดจากการผลิตหรือการใช้วัสดุนิวเคลียร์หรือวัสดุนิวเคลียร์พิเศษ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๒๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

เรื่องคุณสมบัติและการรับรองบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้พลังงาน
 ปริมาณจากเครื่องกำเนิดรังสีเท่านั้นที่มีผลใช้บังคับ ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานการ
 รับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ซึ่งเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของคุณสมบัติและการรับรอง
 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้วัสดุกัมมันตรังสีและพลังงานปรมาณู
 จากเครื่องกำเนิดรังสีใช้บังคับโดยกฎหมายฉบับเดียวกันได้ จึงควรอาศัยอำนาจตามความใน
 มาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติฯ ที่ให้อำนาจคณะกรรมการพลังงาน
 ปรมาณูเพื่อสันติวางระเบียบควบคุมและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใน
 ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

สำหรับกรณีการออกเป็นระเบียบวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณู
 เพื่อสันติกำหนดตามข้อ ๘^{๒๔} (๘) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น เมื่อพิจารณาหลักการของ
 ข้อ ๗^{๒๕} แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ เปรียบเทียบกับกฎกระทรวงฉบับใหม่ คือ ข้อ ๘ แห่ง
 กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จะเห็นได้ว่า ข้อ ๘ แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงหลักการให้
 มีผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิคเกี่ยวกับรังสี แต่ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการพลังงานปรมาณู
 เพื่อสันติออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและจำนวนของผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิค
 เกี่ยวกับรังสี และแม้ข้อ ๘ (๘) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จะให้อำนาจคณะกรรมการ
 พลังงานปรมาณูเพื่อสันติออกระเบียบอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ตาม แต่เมื่อพิจารณา
 ประกอบกับความในข้อ ๘ (๑) ถึง (๗) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งให้อำนาจ
 คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้ยื่นคำขออนุญาต
 ต้องเสนอวิธีการดังกล่าวเท่าที่จำเป็นและเกี่ยวข้องในการขออนุญาตแต่ละกรณีมาพร้อมคำขอ
 อนุญาตนั้นๆ ด้วย เช่น วิธีการจัดเก็บวัสดุพลอยได้ วิธีการในการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสี และ
 วิธีการป้องกันอันตรายจากรังสี ย่อมแปลความได้ว่าวิธีการอื่นที่คณะกรรมการพลังงานปรมาณู
 เพื่อสันติมีอำนาจออกระเบียบนั้น ต้องเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยเกี่ยวกับการผลิต มีไว้ใน
 ครอบครอง หรือใช้ซึ่งวัสดุพลอยได้ หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องกำเนิดรังสี และการนำหรือ
 ส่งออกนอกราชอาณาจักร นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งวัสดุพลอยได้เท่านั้น กรณีดังกล่าว
 จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติข้อ ๘ (๘) แห่งกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้อำนาจ
 คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติออกระเบียบเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบดำเนินการทางเทคนิค
 เกี่ยวกับรังสี

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เห็นว่า ทางแก้ปัญหาเรื่องนี้ สำนักงาน
 ปริมาณเพื่อสันติซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางรังสี
 ต้องเร่งดำเนินการให้มีการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ตามประกาศคณะกรรมการ
 พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานการรับรองเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี ออกตาม
 ความในพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พ.ศ. ๒๕๔๙ (ลงวันที่ ๓
 พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙) โดยเร็วที่สุด

^{๒๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๒๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๕๒